

STRATEGII DE PERSPECTIVĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL DIN REPUBLICA MOLDOVA

Ilie NASU, conferențiar universitar, doctor
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Moldova

Abstract: In his article "Perspective strategies for education in the Republic of Moldova" the author, Ilie Nasu, submits some activity aspects of the educational system in the Republic of Moldova to a critical analysis to a certain extent and provides a series of perspective strategies, which in his opinion can improve the current situation of the education. Some proposals, such as the selection of the minister based on competition and by all means on practical criteria and professionalism in the area of activity and the revision of the educational content, seem to comply with the current requirements of the society towards the sphere of education. Other proposals, like switching to electronic education, online education with regard to district schools are innovative and imply substantial saving of budgetary sources, which nowadays are irresponsibly wasted. The perspective strategies proposed for discussion and implementation are presented as a demand on behalf of the civil society towards the state authorities: the Ministry of Education, the Government and the Parliament, who are responsible of the situation of the education to the society.

Preambul:

- Multiplele discuții cu voluntarii (profesori, studenți, masteranzi, cadre didactice, părinți..) ai Centrului Național de Evaluare, Testare și Politici Educaționale și a Colegiului Democrației: ONG-uri înregistrate la Ministerul de Justiție al Republicii Moldova în anul 1999, cu sediul la Universitatea de Stat Al. Russo din Bălți, s-au cristalizat mai multe propuneri, care, la părerea noastră, ar fi benefice pentru sistemul de învățământ, corectînd și ameliorînd în mare măsură starea de lucruri, în care se află astăzi învățămîntul țării.
- Strategiile propuse nicidecum nu reprezintă poziția catedreide Științe ale Educației sau a universității de Stat ” Al. Russo” din Bălți.

- Lipsa de transparență în activitatea ministerului Educației și a organelor oficiale ale statului ne-a impus să folosim de foarte multe ori datele statistice din mass media. Regretabil, dar este o realitate dură.
- Sistemul de învățământ din RM este cea mai mare întreprindere de stat, care unește, practic, toți cetățenii, dar care este cel mai prost îngrijită, plătită..., umilită de orice funcționar, discreditată de Guvern, Parlament prin conducere defectuoasă și iresponsabilă. Sa manifestat în deosebit negativ perioada miniștrilor numiți din partea partidelor politice de la guvernare (anii 2009-2017), promovînd interesele de partid, ignorînd interesele societății.. Concluzia noastră generală este că managementul sistemului de învățământ este defectuos, irațional, cu lipsă de gândire strategică – fiecare ministru nou numit încearcă și realizează inițiative, care nu sunt verificate experimental, se manifestă o stare de lucruri, care poate fi caracterizată prin expresia populară - trăim de azi pe mine..., predomină interesul de partid, interesul personal și se manifestă masiv o lipsă de profesionalism în domeniul de activitate, de responsabilitate pentru greșelile comise prin guvernarea defectuoasă.
- Recunoaștem, că strategiile propuse nu sunt pregătite integral pentru a fi implementate. Ele sunt propuse pentru studiere, discuții publice, rectificări, după necesitate, și verificări.
- Rămînem ferm convinși, că managementul sistemului de învățământ trebuie să fie cu participarea întregii societăți și, în primul rînd, a profesioniștilor din domeniu.
- Ne pronunțăm categoric împotriva managerilor-ministri, persoane întîmplătoare, care nu au practică de activitate în domeniu, dar sunt promovați de un oarecare partid politic.

Strategii de perspectivă:

Managementul resurselor umane obligatoriu numai pe criterii de profesionalism

Suntem nevoiți să constatăm, că începînd cu anii 90 ai viacului trecut ministerul educației a inițiat reforma învățămîntului-trecerea la învățămîntul liceal, fără să se îngrijească elementar de o serie de probleme organizatorice cum ar fi deschiderea căminelor, cantinelor, organizarea transportului din sate către centrele raionale, unde au fost deschise primele licee, ceia ce a dus în anurmătorii la deschiderea liceelor în mai multe sate, care în final au crescut la un număr exsagerat, calitatea studiilor scăzînd considerabil.

Vom notifica, că în dicționarul de termeni pedagogiceditat la Paris în 1994 la lîteara B, primul termen fiind BAC este scris „Une chose que ne marche pas!” – O chestie care nu mai merge/nu mai este bună! Pentru redresarea situației la normal ministerul educației concentreză organizarea BAC-lui la minister, introduce camere de luat vederi, cheltuie zeci de milioane de lei din bgetul statului, rezultatul fiind departe de a fi obiectiv și veridic.

De aceeași manieră ministerul educației a declanșat compania de optimizare a rețelei școlilor, organizînd-o irațional, cu răutate față de copiii și părinți, fiind dăunătoare, la părerea noastră, pentru toți participanții acestui proces. (Argumentele statistice a le vedea în strategia ” Învățămîntul OnLine vizavi de școlile de circumscripție”).

Realitatea este departe de cea planificată de minister-sute de copiii în fiecare zi merg pe jos de la un sat la altul prin frig, ploaie, noroi... Situația s-a agravat și mai mult după întroducerea strategiei ministerului-banii însoțesc copilul!, ceia ce va ducē într-un viitor apropiat la o nouă rundă de „optimizare” -î închidere de noi școli și lichidare a satelor, comunităților rurale.

Atitudinea antipedagogică, antisocială a ministerului este bine caracterizată de sloganul popularizat „Hai cu noi la o școală mai bună”, care este o batjocură față de cadrele didactice, părinții, administrațiile publice locale, care au asigurat pînă la moment dezvoltarea acestor comunități, educarea tuturor generațiilor de copiii pînă la apariția acestor miniștri reformatori, care nu mai văd copiii, oamenii reali, interesele comunităților -ei fiind orbiți de dorința de a se promova cu reforme, piar politic, lipsă de rresponsabilitate în fața societății, interesele de partid și cele personale fiind superior cotate de ei față de interesele comunităților supuse acestui dezastru.

Noi ne pronunțăm categoric împotriva numirii miniștrilor pe interese de partid, fără o calificare corespunzătoare, lipsă de profesionalism în domeniul educației, iresponsabili față de managementul defectuos realizat în perioadaindeplinirii mandatului de ministru. Propunem elaborarea unei legi, care ar califica ca crimă de stat,cu urmărire penală, activitatea defectuoasă peperioada mandatului de conducere.

Ministrul, propunem, să fie ales în mod obligatoriu în baza unui concurs public, cu alternative și pe bază criteriilor de profesionalism în domeniu.

Libertate profesorului, cadrului didactic, educatorului

Argumentare:

- Șoferului i se permite conducerea automobilului, care prezintă un grad sporit de accidentare, fără să fie ghidat permanent de alte persoane...
- Soldatului, polițistului li se încredințează arma și responsabilitatea de a o aplica după necesitate, fără să fie ghidați permanent de alte persoane...
- Profesorul, care are o pregătire net superioară celor indicați mai sus, este hărțuit permanent de: administrație, inspecții, metodiști, controlori...
- Sistemul de învățământ finlandez nu are inspecții, metodiști, controlori, nu are examene (doar la 16 ani un examen). Profesorul are libertatea și responsabilitatea de a activa. Rezultatele sunt performante: elevii finlandezi posedă liber 4 limbi de circulație internațională, sunt în topul primelor 5 țări din lume la științele exacte, și la cărturărie!

Ce ne încurcă pe noi să fim o a doua Finlandă? Răspunsul nostru este evident: Lipsa de responsabilitate și viziune strategică a conducerii ministerului educației, care trebuie să cerceteze, elaboreze, să argumenteze și să convingă Guvernul, Parlamentul, societatea în promovarea strategiilor eficiente și de perspectivă pentru învățământul din RM.

Efect economic: La eliberarea numai a 5 persoane din fiecare raion (inspecții, metodiști..) avem o economie de 30 000 000 lei anual la bugetul de stat.

Învățământul ON Line contra școlilor de circumscripție

Am procurat autobuse școlare cu: 74 000 euro x 22 lei = 1 628 000 lei pentru fiecare autobuz.

Total cheltuieli: 1 628 000 x 40 = 65 120 000 lei din bugetul statului-banii contribuabililor

Întreținerea anuală (autobus, șofer...): 100 000 x 36 = 3 600 000 lei.

Numărul elevilor transportați la școala de circumscripție nu depășește 30 elevi!

Contraargument: Un Laptop performant costă 5000 lei

Pentru 30 elevi: 30 x 5 000 = 150 000 lei

Un simplu calcul: 1 628 000 – 150 000 = 1 478 000 lei x 36 = 53 208 000 lei + 3 600 000 lei (întreținere anuală a autobus.) = 56 808 000 lei - bani aruncați în vânt de ministerul educației!

Concluzie: Costurile optimizării școlilor, efectuate de minister, sunt de 10 ori mai costisitoare de cât învățământul OnLine.

Beneficii: a) copii învață lângă familia sa; b) satul își păstrează statutul de localitate; c) părinții sunt liniștiți de copiii lor; d) copiii sunt educați în dragoste față de satul natal; ...

Optimizarea efectuată de ME este dăunătoare, costisitoare și demoralizează societatea. Sloganul „Hai cu noi la o școală mai bună” este antipedagogic, anticocial, demonstrează o lipsă totală de profesionalism din partea ministerului educației. Este obatjocură și o umilire pentru profesorii, părinții, APL din satele supuse acestei optimizări.

Implementarea învățământului electronic

Trecerea de la manuale pe suport de hârtie la manuale electronice – tendință a învățământului mondial.

Propunem:

1. Asigurarea gratis a fiecărui elev, student, profesor, cadru didactic cu tabletă individuală și accesoriile necesare pentru activitate adecvată în domeniu.

2. Asigurarea gratis a tuturor instituțiilor de învățământ, de educație, inclusiv, a instituțiilor preșcolare și extrașcolare cu Internet și Wi/Fi gratuit în mod continuu și calitativ.

Starea actuală:

1. Mai mult de 70 % din computerele din școli sunt incapabile pentru utilizarea tehnologiilor IT.

2. Asigurarea școlilor cu tehnica necesară pentru implementarea tehnologiilor IT în ritmul actual al ministerului Educației necesită min 50 ani-lucru inadmisibil de acceptat.

3. Costurile de asigurare a școlilor cu tehnica necesară în varianta frauduloasă realizată de minister sunt de 7-10 ori mai scumpe de cât varianta propusă de noi.

Concluzie:

Stagnarea învățământului impune stagnarea dezvoltării economice și sociale a țării.

Costuri: Numărul solicitanților: elevi, studenți, masteranzi, cadre didactice...500 000 persoane.

Costul unei tablete – 100 \$. Total costuri: 500 000 x 100 = 50 000 000 \$

Pentru comparare:

Rpentru renovarea drumului Bălți - Sărăteni Guvernul a cheltuit - 250 000 000 euro !!!

Regretabil, dar continuăm să mergem pe asfalt sovietic. Actualmente Guvernul domnului P. Filip a luat credit de 350 000 000 euro!!! pentru renovarea *aceluiși segment de drum...*

Noi solicităm pentru întregul sistem de învățământ: 50 000 000 \$!

Notă informativă

- a) India, 7 ani în urmă, a produs 2 000 000 de tablete pentru toți studenții din țară la un preț de 100 \$ fiecare. Moldova importă din India ceai, ...popușoi dulce (conservat) și nu tablete la 100\$ fiecare-guvernării nu au capacitatea de a gândi „cu capul”!...
- b) Uzinele Topaz, Mezon, Reut și altele sunt capabile să înceapă producerea acestor tablete max într-un an de zile. Aceasta înseamnă locuri de muncă pentru cetățenii țării, performanță în economie și a învățământului din RM.
- c) Economia surselor bugetare de la editarea manualelor, materialelor didactice, întreținerea școlilor de circumscripție, micșorarea cadrelor de control constituie circa 15 000 000 \$ anual, deci costurile se reduc la 35 000 000 \$.

Beneficii:

1. Sănătatea copiilor- nu mai este necesar să ducă ghiozdanele grele în fiecare zi de 2 ori...!
2. Învățământ modern, accesibil, performant, care va revoluționa capacitățile societății în întregime, soluționând automat multe probleme sociale, economice, inclusiv, și politice...
3. Soluționarea accelerată de utilizare a tehnologiilor IT, la nivel de întreaga societate.
4. Învățământul electronic va schimba cardinal societatea, economia, nivelul de viață al oamenilor.

Insiurirea masivă pentru lichidarea analfabetizmului TIC în toată societatea.

Tactici: 1. Trecerea treptată: a) învățământul liceal, b) învățământul superior și mediu de specialitate, c) învățământul gimnazial și profesional...2. Trecerea concomitentă a tot sistemului.

Cadrul juridic: Constituția Republicii Moldova. Art. 35, p. 4 *Învățământul de stat este gratuit.*

Revizuirea conținutului învățământului

Revizuirea conținuturilor academice..., modificarea procesului de învățământ...

- a) Trecerea studierii limbilor străine în baza metodelor intensive (Kitaigorodscăia-Lozanov) ar permite absolvenților să posede 4-5 limbi de circulație internațională cu studierea cel puțin a două obiecte în fiecare limbă străină. Numărul de ore, practic, rămâne același. Este necesar de regrupare a orelor, modificare a metodelor de studiere..Mobilitatea studenților, prevăzută de procesul de la Bolonia, practic, este nulă din cauză că nu se cunosc limbile străine.
- b) Reorientarea învățământului la necesitățile țării, la perspectiva economică a țării...
- c) Fortificarea infrastructurii de divertisment și ocupație adecvată pentru membrii societății și, în primul rând, pentru copiii de vârstă școlară.

Referințe bibliografice:

1. Disponibil: www.civic.md (vizitat 23.03.2017).
2. Disponibil: www publica.md (vizitat 04.04.2017).
3. Disponibil: www.realitatea.md (vizitat 10.04.2017).